

Karowa

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Powiśle Śródmieście Północne

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych

Rok utworzenia nazwy: 1770

Opis

Kara - wóz ze śmieciami, a ich baza, oczyszczalnia znajdowała się przy tej ulicy.

Ciekawostki

Początkowo był to wąwóz, którym płynął strumień ze ścieżką prowadzącą nad rzekę. Później stanowiła wąziutką uliczkę między pałacem Lubomirskich a ogrodem pałacu Radziwiłłów i folwarkiem Wizytek. Ulicą stała się w XVIII w. dzięki utworzeniu tu zajezdni kar, wozów ze śmieciami. Od 1770 nosi miano dzisiejsze. Wtedy to ulicę nieco poszerzono i kanał ściekowy pokryto balami. Parkowały tu owe 'kary, obok magazynu 'kar mieścił się dół, gdzie zrzucano śmieci, sprzedawane potem ogrodnikom jako nawóz. Ok. roku 1900 ulicę uregulowano, głównie dzięki wybudowaniu Hotelu Bristol i dociągnięto do Dobrej. W 1944 prawie całkowicie zniszczona. W latach 1945-7 stanowiła dojazd do prowizorycznego mostu wysokowodnego.

Stan obecny:

[Karowa 2](#): Szpital Położniczy im. Księżnej Anny Mazowieckiej. W kompleksie szpitala mieści się skrzydło z 1910 im. Księżnej Aleksandry Teodorówny wg proj. K. Skórowicza. Budynek rozbudowano w 1924-5 i 1964-8.

[Karowa 14\16](#): kamienica Towarzystwa Handlowo-Przemysłowego Horacy Heller S.A. Została zbudowana w 1939-40. W 1957 roku wprowadzili się tu i mieszkali aż do śmierci malarz Jan Cybis (1897-1972) oraz ilustrator Jan Marcin Szancer (1902-1973). Tablicę ku pamięci Cybisa wykonał Ryszard Stryjecki identyczna mieści się na budynku Walecznych 28, gdzie Cybis mieszkał wcześniej, tablica ku pamięci Szancera została odsłonięta 10.12.2002 roku. Mieszkał tu również Juliusz Bardach (1914-2010) - profesor, historyk ustroju i prawa, członek Polskiej Akademii Nauk, autor wielu prac z

zakresu prawa i parlamentaryzmu tak Polski, jak i Litwy (m.in. "Historia państwa i prawa polskiego", "Dzieje Sejmu Polskiego"). Teraz mieści się tu również Przedszkole nr 40.

Nr 18: kamienica Związku Artystów Scen Polskich. Zbudowana w 1932.

[Karowa 18a](#): Panorama (Rotunda). Powstała w latach 1898-1902 wg proj. Karola Kozłowskiego, w której wystawiano wówczas panoramy, wielkie obrazy na planie okręgu. Panorama była wielką atrakcją, bo wówczas Podhale było za granicą i do Zakopanego nie można było jechać. Panorama malowana była ze szczytu Miedzianego, częściowo obraz wspomagany był martwą naturą; były tam nawet resztki pobytu turystów, niedopałki, puszka po sardynkach...Po panoramie oprowadzało dwóch przewodników zakopiańskich w góralskich strojach. Po jakimś czasie zamieniono panoramę Tatr na sceny przejazdu wojsk napoleońskich przez Berezynę, malowane przez Wojciecha Kossaka i Fałata i kilku pejzażystów, którzy wyjechali nad Berezynę. W 1932, po przebudowie, otwarto tu Teatr Artystów, który mieścił 1700 widzów. Rotunda spłonęła w 1939 podczas bombardowania. Po wojnie postawiono tu budynek mieszkalny. Jedną z jego lokatorek była profesor Maria Goncerzewicz (ur. 1917) - wybitna pediatra, organizatorka i pierwsza dyrektor Centrum Zdrowia Dziecka, autorka ponad 200 prac naukowych z zakresu wrodzonych zaburzeń metabolicznych, także popularnych podręczników: "Zarys pediatrii" i "Pediatria polska".

Nr 20: Bank Cukrownictwa. Zbudowany w latach 1932-3 w stylu modernistycznym.

Nr 31: gmach Warszawskiego Towarzystwa Higienicznego. Jednym z założycieli WTH, powstałego w 1899, był Bolesław Prus. WTH zajmowało się zapobieganiem gruźlicy, organizowaniem kolonii letnich. Budynek zbudowano w 1913-5 wg proj. Jana Heuricha syna. W okresie międzywojennym sale wynajmowane były na spotkania różnych partii, które kończyły się często bijatykami. Tutaj także Piłsudski wygłaszał swoje przemówienia) w styczniu 1925).

Wiadukt Markiewicza. Zbudowany w 1903-5 wg proj. Stefana Szyllera i z dekoracją rzeźbiarską Jana Wojdygi. Pierwotny plan zakładał zygzakowaty zjazd przez tereny Wizytek. Druga wersja to skromny ślimak lewoskrętny. Zrealizowano wreszcie trzeci wariant. Planowano nawet ruchome schody!! Od 19XX odbywają się tu samochodowe Rajdy Barbórkowe (zawsze ok. 04.12). Stanisław Markiewicz był lekarzem WTH, higienistą i społecznikiem.

Syrenka. Powstała w 1905, ma 320 cm. wysokości. Już w 1907 została zniszczona przez wandalów, ale że był to tylko cynkowy odlew, w 1912 lub 1914 zastąpiono go rzeźbą odlaną z cyny, pomalowaną na kolor kamienia. W 1985 Syrenę odnowiono.

Data nadania nazwy: 1770 rok
